

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ

для студентів 4 курсу

стоматологічного факультету до практичних занять по «Щелепно-
лицевій ортопедії »

ДВНЗ УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА
ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ

для студентів 4 курсу

стоматологічного факультету до практичних занять по «Щелепно-
лицевій ортопедії»

Ужгород 2022

УДК : 616.314-089.23(072)

ББК :Р668я73

М 54

Автори методичних рекомендацій:

Локота Є. Ю., Костенко С. Б., Локота Ю.Є., Костенко О. Є.

Рецензенти: д. мед. н., професор кафедри фундаментальних медичних дисциплін та ортопедичної стоматології Костенко Є.Я.

к. мед н., доцент кафедри дитячої стоматології Мельник В. С.

Затверджено вченою Радою стоматологічного факультету протокол
№1 від 29.08. 2022 р.

Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття №1

Тема: Щелепно-лицева ортопедія. Мета і завдання. Класифікація переломів щелеп.

Значення теми: полягає в ознайомленні студентів із історією розвитку та становлення щелепно-лицевої ортопедії в системі стоматологічних наук.

Запитання для самоконтролю:

Історія розвитку та становлення щелепно-лицевої ортопедії в системі стоматологічних наук.

Роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя, що виникли після травм, операцій та перенесених захворювань.

Анатомо-фізіологічні особливості компонентів зубо-щелепної системи.

Класифікація переломів щелеп за Ентіним, Лефором, Лукомським.

Обсяг самостійної роботи:

Розуміти роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя.

Вивчити анатомо-фізіологічні особливості компонентів зубо-щелепної системи.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667
2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.
3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.
4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.
5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.
6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35
7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при

користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал.
– 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

- 1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.
2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №2

Тема : Механізм зміщення відламків при переломах щелеп.
Клінічні ознаки різних видів переломів.

Значення теми: полягає у ознайомленні студентів із механізмом зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелеп.

Запитання для самоконтролю:

Механізм зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелеп.

Клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп.

Додаткові методи обстеження пацієнтів з переломами щелеп.

Діагностика локалізації переломів нижньої та верхньої щелеп за зміщенням відламків.

Локалізація кріплення м'язів, що призводять до рухів нижньої щелепи.

Вплив м'язів на механізм зміщення відламків щелеп: скоротлива здатність м'язів, еластична ретракція м'язів.

Обсяг самостійної роботи:

Розуміти механізм зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелеп.

Клінічно обстежити пацієнтів з переломами щелеп.

Діагностувати локалізацію переломів нижньої та верхньої щелеп за зміщенням відламків на діагностичних моделях.

Визначити локалізацію кріплення м'язів, що призводять до рухів нижньої щелепи, використовуючи таблиці.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №3

Тема: Стоматологія надзвичайних станів. Види та об'єм ортопедичної стоматологічної допомоги при ураженні щелепно-лищевої ділянки.

Значення теми: Полягає в організації стоматологічної допомоги при надзвичайних станах.

Запитання для самоконтролю:

Основні принципи етапного лікування поранених.

Об'єм та види медичних підрозділів та фахове забезпечення щодо надання медичної допомоги:

- 1) перша медична допомога (невідкладна допомога по життєвих показникам);
- 2) долікарська (фельдшерська) допомога (у воєнні часи – МПБ);
- 3) перша лікарська допомога (у воєнні часи - МПП, у мирні часи – дільничій або районній лікарні);
- 4) кваліфікована медична допомога (у воєнні часи - ОМЗ та ОмедБ, у мирні часи – щелепно-лицеве відділення обласної лікарні, центральні районні лікарні);
- 5) спеціалізована медична допомога (у воєнні часи - госпітальна база фронту та тилу, у мирні часи – відділення пластичної хірургії, клінічні бази кафедр медичних вузів).

Обсяг самостійної роботи:

Вміти надати першу медичну допомогу пораненому в ЩЛД;

Вміти надати долікарську допомогу пораненому в ЩЛД;

Знати надати першу лікарську допомогу.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №4

Тема: Загальна характеристика щелепно-лицевих апаратів та їх класифікація. Транспортні шини.

Значення теми:полягає у загальній характеристиці щелепно-лицевих апаратів та їх класифікації.

Запитання для самоконтролю:

Загальна характеристика щелепно-лицьових апаратів, їх класифікації, конструкційні особливості.

Розподіл апаратів за місцем розташування, за функцією, за матеріалами, за лікувальним призначенням.

Конструкції апаратів: інтраоральні, інтра-екстраоральні та екстраоральні апарати.

Апарати з перервною та безперечною дією.

Діюча та опорна частини апаратів.

Правила проведення транспортної іммобілізації.

Транспортування щелепно-лицьових поранених.

Обсяг самостійної роботи:

Вміти накладати транспортну шини.

Знати правила проведення транспортної іммобілізації.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д.

Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство
Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В.
«ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М.
Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №5

Тема: Лігатурне зв'язування зубів, показання, протипоказання. Можливі помилки та ускладнення.

Значення теми: полягає в ознайомленні із лігатурним зв'язуванням зубів.

Запитання до самоконтролю:

Показання щодо застосування лігатурного зв'язування зубів.

Клінічні умови та терміни використання.

Матеріальне забезпечення при лігатурному зв'язуванні зубів.

Лігатурне зв'язування зубів за Лімбергом (просте лігатурне зв'язування), за Айві, Вільга та Гейкіним.

Обсяг самостійної роботи:

Знати проводити лігатурне зв'язування зубів на гіпсових моделях.

Розуміти різницю лігатурного зв'язування зубів за Лімбергом (просте лігатурне зв'язування), за Айві, Вільга та Гейкіним.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

- 1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.
2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №6

Тема: Лікування переломів щелеп без зміщення відламків за допомогою гнутих дротяних шин. Помилки при шинуванні.

Значення теми: полягає в ознайомленні студентів із лікуванням переломів щелеп без зміщення відламків за допомогою гнутих дротяних шин.

Запитання до самоконтролю:

Етіологія, клінічні ознаки, патогенез переломів щелеп без зміщення уламків.

Стандартні та індивідуальні шини.

Види гнутих дротяних шин Тігерштедта:

- 1) гладка шина скоба;
- 2) шина з розпоркою;
- 3) шина з похилою площиною;
- 4) шина із зачіпними гачками;
- 5) шини Збаржа, Васильєва.

Методики виготовлення гнутих дротяних шин на верхню та нижню щелепи.

Правила закріплення шин на щелепі.

Можливі помилки при шинуванні та засоби їх усунення.

Необхідний інструментарій та матеріали для виготовлення шин.

Міжщелепна фіксація при переломах нижньої щелепи з використанням гладких дротяних шин.

Обсяг самостійної роботи:

Знати правила закріплення шин на щелепі.

Вміти розрізняти які необхідні інструменти та матеріали потрібні для виготовлення шин.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №7

Тема: Етіологія, клініка та ортопедичне лікування переломів щелеп зі стійким зміщенням відламків.

Значення теми: полягає в ознайомленні студентів із етіологією, клінікою та ортопедичним лікуванням переломів щелеп зі стійким зміщенням відламків.

Запитання для самоконтролю:

Етіологія, клінічні ознаки, патогенез переломів щелеп зі стійким зміщенням уламків.

Критерії вибору апарату при зміщенні відломків.

Лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у вертикальному напрямку. Апарат Поста.

Лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у сагітальному напрямку. Апарат Шура, Курляндського, з похилою площиною.

Лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у трансверзальному напрямку. Апарат Катца, Лімберга, Бруна.

Лікування переломів щелеп при наявності беззубих відламків.

Обсяг самостійної роботи:

Ознайомитися із етіологією, клінічними ознаками, патогенезом переломів щелеп зі стійким зміщенням уламків.

Знати критерії відбору апарату при зміщенні відломків.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

- 1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.
2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №8

Тема: Об'єм спеціалізованої ортопедичної допомоги пораненим з переломами щелеп. Шини лабораторного виготовлення (шини Вебера, Ванкевич, Лімберга, Гунінга-Порта).

Значення теми: полягає в ознайомленні студентів із об'ємом спеціалізованої ортопедичної допомоги пораненим з переломами щелеп.

Запитання для самоконтролю:

Об'єм та види надання спеціалізованої ортопедичної стоматологічної допомоги щелепно-лицевим пораненим.

Показання щодо застосування, конструкції знімних шин, клінічні та лабораторні етапи виготовлення знімних шин за Вебером, Ванкевич, Лімбергом, Гунінгом-Портом.

Обсяг самостійної роботи:

Розуміти особливості конструювання знімних шин в залежності від характеру та локалізації перелому.

Знати показання щодо застосування, конструкції знімних шин у різних ситуаціях.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №9

Тема: Використання ортопедичних засобів при остеопластиці та пластиці м'яких тканин щелепно-лищевої ділянки (формуючі та фіксуючі апарати).

Значення теми: полягає в ознайомленні студентів із використанням ортопедичних засобів при остеопластиці та пластиці м'яких тканин щелепно-лищевої ділянки.

Запитання для самоконтролю:

Роль та місце лікаря-ортопеда при наданні допомоги щелепно-лицевим пораненим, які потребують остеопластики та пластики м'яких тканин.

Формуючі апарати при різних клінічних ситуаціях.

Формуючі апарати при пластиці губи та підборіддя Бетельмана.

Показання до застосування апарату Шаргородського.

При пластиці великих дефектів верхньої щелепи, губи та рота умови застосування апарата Шура. При пластиці великих дефектів нижньої щелепи – апарат Курляндського.

Методи фіксації формуючих апаратів.

Методики отримання відбитків та визначення центрального співвідношення при виготовленні формуючих апаратів.

Фіксуючі апарати. Вибір апарату для фіксації відламків нижньої щелепи при остеопластиці в залежності від клінічної ситуації - топографії дефекту та стан зубних рядів.

Обсяг самостійної роботи:

Знати топографії дефекту та стан зубних рядів на гіпсових моделях.

Вміти вибрати апарат для фіксації відламків нижньої щелепи при остеопластиці в залежності від клінічної ситуації.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667
2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.
3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.
4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.
5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.
6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35
7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при

користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал.
– 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

- 1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.
2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації для студентів до практичного заняття №10

Тема: Етіологія, патогенез, клініка контрактур нижньої щелепи, їх класифікація. Профілактика контрактур та ортопедичні методи їх лікування.

Значення теми: полягає у ознайомленні студентів із етіологією, патогенезом, клінікою контрактур нижньої щелепи та їх класифікацією.

Запитання для самоконтролю:

Іннервація і координація діяльності елементів зубо-щелепної системи.

Визначення терміну “контрактура”. Роль та місце лікаря-ортопеда при наданні допомоги пацієнта із контрактурами.

класифікація контрактур: стійки та нестійки, статичні та динамічні, рефлекторно-м'язеві (суглобові та позасуглобові), рубцеві, дермогенні, міогенні.

Профілактика та лікування контрактур.

Лікувальна фізкультура.

Механотерапія контрактур.

Будова та принцип дії апарату Дарсісака, ложок за Лімбергом, що гойдаються.

Обсяг самостійної роботи:

Вміти показати етіологію, патогенез, клініку та класифікацію контрактур за допомогою плакатів та таблиць.

Знати і могли показати за допомогою плакатів та таблиць іннервацію і координацію діяльності елементів зубо-щелепної системи.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №11

Тема: Етіологія, патогенез, клініка і ортопедичне лікування переломів, які неправильно зрослися. Причини утворення несправжнього суглобу, клініка. Патологічна анатомія несправжнього суглоба. Зубне протезування.

Значення теми: полягає в ознайомленні студентів із етіологією, патогенезом, клінікою і ортопедичним лікуванням переломів, які неправильно зрослися.

Запитання для самоконтролю:

Причини неправильного зростання відламків щелеп.

Патологічна анатомія при переломах, які неправильно зрослися.

Показання щодо проведення хірургічних, протетичних, ортодонтичних, апаратурно-хірургічних методів лікування переломів, які неправильно зрослися.

Принципи лікування переломів, які неправильно зрослися з повністю збереженими зубними рядами, частковою і повною втратою зубів.

Загальні і місцеві причини утворення несправжнього суглобу, клініка, патологічна анатомія.

Класифікації несправжніх суглобів нижньої щелепи (І.М. Оксмана, В.Ю. Курляндського).

Лікування переломів нижньої щелепи, які не зрослися.

Показання щодо застосування знімних та незнімних апаратів при несправжньому суглобі.

Ортопедичні заходи лікування при несправжніх суглобах.

Профілактика посттравматичних та післяопераційних деформацій щелеп.

Обсяг самостійної роботи:

Розрізняти причини неправильного зростання відламків щелеп.

Знати ортопедичні заходи лікування при несправжніх суглобах.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667
2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.
3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.
4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.
5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.
6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35
7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №12

Тема: Мікростомія. Етіологія, клініка. Особливості зубного лікування мікростомії. Протезування при мікростомії.

Значення теми: ознайомлення студентів із етіологією та клінікою мікростомії.

Завдання до самоконтролю:

Етіологія та патогенез звуження ротової щілини або мікростоми.

Вибір конструкції зубного протезу в залежності від ступеню звуження ротової щілини.

Особливості отримання відбитків у хворих з мікростомією.

Розбірні протези, а також протези, що складаються.

Техніка виготовлення протеза, що складається.

Техніка виготовлення розбірного протезу.

Обсяг самостійної роботи:

Розрізняти з чого складаються розбірні протези, а також протези, що складаються.

Знати техніку виготовлення розбірного протеза.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича

лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №13

Тема: Розповсюдженість, етіологія, патогенез і ортопедичне лікування дефектів твердого і м'якого піднебінь. Обтуратори. Клініко-лабораторні етапи виготовлення обтураторів.

Значення теми: полягає в ознайомленні студентів з розповсюдженістю, етіологією, патогенезом і ортопедичним лікуванням дефектів твердого і м'якого піднебіння.

Запитання для самоконтролю:

Анатомо-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебіння.

Етіологія, клініка, патогенез та ортопедичне лікування набутих дефектів твердого та м'якого піднебіння.

Історичні аспекти ортопедичного лікування дефектів твердого та м'якого піднебіння (обтуратори Паре, Фошара, Сюерсена, Кінгслея, Шильтського).

Класифікація обтураторів, види з'єднання.

Виготовлення обтураторів при дефектах твердого піднебіння.

Виготовлення обтураторів при дефектах м'якого піднебіння.

Методи фіксації обтураторів.

Обсяг самостійної роботи:

Знати анатомо-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебіння.

Вміти застосовувати методи фіксації обтураторів.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №14

Тема: Протезування дефектів лицевої ділянки (ектопротези).
Отримання маски обличчя.

Значення теми: ознайомити студентів із технікою отримання маски обличчя.

Запитання для самоконтролю:

Методики отримання відбитків.

Показання щодо виготовлення маски обличчя.

Клінічні етапи отримання маски обличчя.

Обсяг самостійної роботи:

Володіти застосуванням методик отримання відбитків.

Знати клінічні етапи отримання маски обличчя.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими

протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляєва Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для студентів до практичного заняття №15

Тема: Підсумкове заняття.

Значення теми : Перевірити у студентів знання та готовність до прийому пацієнтів у ЩЛО.

Запитання для самоконтролю:

Роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя
Анатомо-фізіологічні особливості компонентів зубо-щелепної системи.

Класифікація переломів щелеп за Ентіним, Лефором, Лукомським.
Механізм зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелеп.

Клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп.

Додаткові методи обстеження пацієнтів з переломами щелеп
Об'єм та види медичних підрозділів та фахове забезпечення
надання медичної допомоги.

Загальна характеристика щелепно-лицьових апаратів, їх
класифікації, конструкційні особливості.

Правила проведення транспортної іммобілізації.

Лігатурне зв'язування зубів за Лімбергом (просте лігатурне
зв'язування), за Айві, Вільга, Гейкінім.

Етіологія, клінічні ознаки, патогенез переломів щелеп без
зміщення уламків.

Етіологія, клінічні ознаки, патогенез переломів щелеп зі стійким
зміщенням уламків.

Об'єм та види надання спеціалізованої ортопедичної
стоматологічної допомоги щелепно-лицевим пораненим.

Етіологія, патогенез, клініка, класифікація контрактур.

Лікування переломів нижньої щелепи, які не зрослися.

Етіологія та патогенез звуження ротової щілини або мікростоми.

Етіологія, клініка, патогенез та ортопедичне лікування набутих
дефектів твердого та м'якого піднебіння.

Клінічні етапи отримання маски обличчя.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин
Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М.
Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. -
Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у
військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології
виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М.
Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д.

Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство
Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В.
«ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М.
Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ

для викладачів

стоматологічного факультету до практичних занять для 4 курсу по
«Щелепно-лицевій ортопедії»

ДВНЗ УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА
ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ

для викладачів

стоматологічного факультету до практичних занять для 4 курсу по
«Щелепно-лицевій ортопедії»

Ужгород 2022

УДК:616.314-089:23(076)

ББК:Р668я73-5

М 54

Автори методичних рекомендацій:

Локота Є. Ю., Костенко С. Б., Локота Ю.Є., Костенко О.Є.

Рецензенти: д. мед. н., професор кафедри фундаментальних медичних дисциплін та ортопедичної стоматології Костенко Є.Я.
к. мед н., доцент кафедри дитячої стоматології Мельник В. С.

Затверджено вченою Радою стоматологічного факультету протокол
№1 від 29.08. 2022 р.

Методичні рекомендації

для викладачів до практичного заняття №1

Тема: Щелепно-лицева ортопедія. Мета і завдання. Класифікація переломів щелеп.

Мета : полягає в ознайомленні студентів із історією розвитку та становленням щелепно-лицевої ортопедії в системі стоматологічних наук.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Історію розвитку та становлення щелепно-лицевої ортопедії в системі стоматологічних наук.

Роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя, які виникли після травм, операцій, та перенесених захворювань.

Анатомо-фізіологічні особливості компонентів зубо-щелепної системи.

Класифікація переломів щелеп за Ентіним, Лефором, Лукомським.

Вміти:

Пояснити роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя.

Пояснити анатомо-фізіологічні особливості компонентів зубо-щелепної системи.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомо-фізіологічні особливості компонентів зубо-щелепної системи.	Роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя.	Провести обстеження ротової порожнини. Верхньої та нижньої щелеп.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія.	Клінічні та додаткові методи обстеження щелепно-лицевої ортопедії.	Провести клінічне обстеження пацієнтів; додаткові методи дослідження.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при

користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал.
– 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

- 1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.
2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для викладачів до практичного заняття №2

Тема: Механізм зміщення відламків при переломах щелеп.
Клінічні ознаки різних видів переломів.

Мета: полягає в ознайомленні студентів із механізмом зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелеп та клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Механізм зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелеп.

Клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп.

Додаткові методи обстеження пацієнтів з переломами щелеп.

Вміти:

Пояснити механізм зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелеп.

Клінічно обстежити пацієнтів з переломами щелеп.

Діагностувати локалізацію переломів нижньої та верхньої щелеп за зміщенням відламків на діагностичних моделях.

Визначити локалізацію кріплення м'язів, що призводять до рухів нижньої щелепи користуючись таблицями.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепної системи.	Механізм зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелеп.	Діагностувати локалізацію переломів нижньої та верхньої щелеп за зміщенням відламків.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія.	Клінічні та додаткові методи обстеження у щелепно-лицевої ортопедії при зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелеп.	Визначити локалізацію кріплення м'язів, що призводять до рухів нижньої щелепи.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
----------	-------------	------------

1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В.
«ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича
лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с.
35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М.
Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні
технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими
протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА
СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В.,
Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при
користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал.
– 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

- 1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної
стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.
2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для
викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для викладачів до практичного заняття №3

Тема: Стоматологія надзвичайних станів. Види та об'єм ортопедичної стоматологічної допомоги при ураженні щелепно-лицевої ділянки.

Мета: Полягає у ознайомленні студентів із в організації стоматологічної допомоги при надзвичайних станах.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Основні принципи етапного лікування поранених.

Об'єм та види медичних підрозділів, фахове забезпечення щодо надання медичної допомоги:

- 1) перша медична допомога (невідкладна допомога по життєвим показникам);
- 2) долікарська (фельдшерська) допомога (у воєнні часи – МПБ);
- 3) перша лікарська допомога (у воєнні часи - МПП, у мирні часи – дільничі або районні лікарні);
- 4) кваліфікована медична допомога (у воєнні часи - ОМЗ та ОмедБ, у мирні часи – щелепно-лицеве відділення обласної лікарні, центральні районні лікарні);
- 5) спеціалізована медична допомога.

Вміти:

Надати першу медичну допомогу пораненому в ЩЛД;

Надати долікарську допомогу пораненому в ЩЛД;

Надати першу лікарську допомогу;

Надати кваліфіковану медичну допомогу;

Надати спеціалізовану медичну допомогу.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепно-лицевої ділянки.	Види та об'єм ортопедичної стоматологічної допомоги при ураженні щелепно-лицевої ділянки.	Надати всі види медичної допомоги у ЩЛД.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія. Військова ортопедична стоматологія.	Основні принципи етапного лікування поранених. Об'єм та види медичних підрозділів. Фахове забезпечення щодо надання медичної допомоги.	Фахове забезпечення щодо надання медичної допомоги.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі,

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667
2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.
3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.
4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.
5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.
6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35
7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для викладачів до практичного заняття №4

Тема: Загальна характеристика щелепно-лицевих апаратів та їх класифікація. Транспортні шини.

Мета: полягає у ознайомленні студентів щодо лігатурного зв'язування зубів за допомогою різних методик.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Загальну характеристику щелепно-лицьових апаратів, їх класифікацію, конструкційні особливості.

Розподіл апаратів за місцем розташування, за функцією, за матеріалами, за лікувальним призначенням.

Конструкції апаратів: інтраоральні, інтра-екстраоральні та екстраоральні апарати.

Апарати з перервною та безперечною дією.

Правила проведення транспортної іммобілізації.

Вміти:

накласти транспортну шину;

проводити транспортування щелепно-лицьових поранених;

розрізняти діючу та опорну частини апаратів.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепно-лицьової ділянки	Загальну характеристику щелепно-лицьових апаратів, їх класифікацію та конструкційні особливості.	Вибирати матеріал для транспортних шин.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицьова ортопедія. Військова ортопедична стоматологія.	Розподіл апаратів за місцем розташування, за функцією, за матеріалами, за лікувальним призначенням.	Виготовляти транспортні шини та накладати їх.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі, слайди.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д.

Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство
Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В.
«ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М.
Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для викладачів до практичного заняття №5

Тема: Лігатурне зв'язування зубів, показання, протипоказання.
Можливі помилки та ускладнення.

Мета: Полягає в ознайомленні студентів щодо лігатурного зв'язування зубів за допомогою різних методик.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Показання щодо застосування лігатурного зв'язування зубів.

Клінічні умови та терміни використання, матеріальне забезпечення при лігатурному зв'язуванні зубів .

Лігатурне зв'язування зубів за Лімбергом (просте лігатурне зв'язування), за Айві, Вільга, Гейкіним.

Вміти:

Проводити лігатурне зв'язування зубів на гіпсових моделях.

Розуміти різницю лігатурного зв'язування зубів за Лімбергом (просте лігатурне зв'язування), за Айві, Вільга, Гейкіним.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепної лицевої ділянки.	Лігатурне зв'язування зубів, показання, протипоказання.	Проводити лігатурне зв'язування зубів на гіпсових моделях.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія. Військова ортопедична стоматологія.	Клінічні умови та терміни використання при лігатурному зв'язуванні зубів.	Розуміти різницю лігатурного зв'язування зубів за різними авторами.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі, слайди.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лищевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

- 1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.
2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для викладачів до практичного заняття №6

Тема: Лікування переломів щелеп без зміщення відламків за допомогою гнутих дротяних шин. Помилки при шинуванні.

Мета: полягає в ознайомленні студентів із лікуванням переломів щелеп без зміщення відламків за допомогою гнутих дротяних шин.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Етіологію, клінічні ознаки, патогенез переломів щелеп без зміщення уламків.

Стандартні та індивідуальні шини.

Види гнутих дротяних шин Тігерштедта:

- 1) гладка шина скоба;
- 2) шина з розпіркою;
- 3) шина з похилою площиною,
- 4) шина із зачіпними гачками;
- 5) шини Ентеліса, Збаржа, Васильєва та Гордашнікової.

Методики виготовлення гнутих дротяних шин на верхню та нижню щелепи.

Правила закріплення шин на щелепі.

Можливі помилки при шинуванні і засоби їх усунення.

Необхідний інструментарій і матеріали для виготовлення шин.

Міжщелепна фіксація при переломах нижньої щелепи з використанням гладких дротяних шин.

Вміти:

Правила закріплення шин на щелепі.

Застосовувати необхідний інструментарій та матеріали для виготовлення шин.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепної лицевої ділянки.	Етіологія, клінічні ознаки, патогенез переломів щелеп без зміщення уламків. Стандартні та індивідуальні шини.	Виготовляти гнуті дротяні шини за Тігерштедтом.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія. Військова ортопедична стоматологія.	Необхідний інструментарій та матеріали для виготовлення шин.	Проводити міжщелепну фіксацію при переломах нижньої щелепи з використанням гладких

		дротяних шин.
--	--	---------------

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі, слайди, ортодонтичний дріт, спиртівка, шпатель.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для викладачів до практичного заняття №7

Тема: Етіологія, клініка та ортопедичне лікування переломів щелеп зі стійким зміщенням відламків.

Мета: Полягає в ознайомленні студентів з етіологією, клінікою та ортопедичним лікуванням переломів щелеп зі стійким зміщенням відламків.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Етіологію, клінічні ознаки, патогенез переломів щелеп зі стійким зміщенням уламків.

Критерії вибору апарату при зміщенні відломків.

Лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у вертикальному напрямку. Апарат Поста.

Лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у сагітальному напрямку. Апарат Шура, Курляндського з похилою площиною.

Лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у трансверзальному напрямку. Апарат Катца, Лімберга, Бруна.

Лікування переломів щелеп при наявності беззубих відламків.

Вміти:

Проводити лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у сагітальному напрямку.

Проводити лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у трансверзальному напрямку.

Проводити лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у вертикальному напрямку.

Проводити лікування переломів щелеп при наявності беззубих відламків.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепної лицевої ділянки.	Етіологія, клінічні ознаки, патогенез переломів щелеп зі стійким зміщенням уламків.	Проводити лікування переломів щелеп зі зміщенням відламків у всіх напрямках.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія. Військова ортопедична стоматологія.	Критерії вибору апарату при зміщенні відломків.	Підбирати апарат для лікування переломів щелеп зі зміщенням, в залежності від клінічної ситуації.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі, слайди.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

- 1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.
2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для викладачів до практичного заняття №8

Тема: Об'єм спеціалізованої ортопедичної допомоги пораненим з переломами щелеп. Шини лабораторного виготовлення (шини Вебера, Ванкевич, Лімберга, Гунінга-Порта).

Мета: Полягає в ознайомленні студентів із об'ємом спеціалізованої ортопедичної допомоги пораненим з переломами щелеп.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Об'єм та види надання спеціалізованої ортопедичної стоматологічної допомоги щелепно-лицевим пораненим.

Показання до застосування, конструкції знімних шин, клінічні та лабораторні етапи виготовлення знімних шин за Вебером, Ванкевич, Лімбергом, Гунінгом-Портом.

Вміти:

Проводити правильне конструювання знімних шин в залежності від характеру і локалізації перелому.

Раціонально використовувати конструкції знімних шин у різних ситуаціях.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепної лицевої ділянки.	Об'єм та види надання спеціалізованої ортопедичної стоматологічної допомоги щелепно-лицевим пораненим.	Зняти якісний відбиток, в залежності від вибору шини.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія. Військова ортопедична стоматологія.	Показання щодо застосування, конструкції знімних шин, клінічні та лабораторні етапи. Виготовлення знімних шин.	Виготовляти шини за Вебером, Ванкевич, Лімбергом, Гунінгом-Портом.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі, слайди.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для викладачів до практичного заняття №9

Тема: Використання ортопедичних засобів при остеопластиці та пластиці м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки (формуючі та фіксуючі апарати).

Мета: Полягає в ознайомленні студентів із використанням ортопедичних засобів при остеопластиці та пластиці м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Роль та місце лікаря-ортопеда при наданні допомоги щелепно-лицевим пораненим, які потребують остеопластики та пластики м'яких тканин.

Формуючі апарати при різних клінічних ситуаціях.

Формуючі апарати при пластиці губи та підборіддя Бетельмана.

Показання щодо застосування апарату Шаргородського.

Умови застосування апарату Шура при пластиці великих дефектів верхньої щелепи, губи та рота.

Умови застосування апарату Курляндського при пластиці великих дефектів нижньої щелепи.

Методи фіксації формуючих апаратів.

Методики отримання відбитків та визначення центрального співвідношення при виготовленні формуючих апаратів.

Фіксуючі апарати. Вибір апарату для фіксації відламків нижньої щелепи при остеопластиці в залежності від клінічної ситуації - топографії дефекту та стан зубних рядів.

Вміти:

Добре визначити топографію дефекту та стан зубних рядів на гіпсових моделях.

Вибрати апарат для фіксації відламків нижньої щелепи при остеопластиці в залежності від клінічної ситуації.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати		Вміти
------------	-------	--	-------

Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепно-лицевої ділянки	Роль та місце лікаря-ортопеда при наданні допомоги щелепно-лицевим пораненим, які потребують остеопластики та пластики м'яких тканин.	Зняти диференційований, компресійний, декопресійний відбиток, виготовити гіпсову модель.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія. Військова ортопедична стоматологія.	Методики отримання відбитків та визначення центрального співвідношення при виготовленні формуючих апаратів.	Вибрати апарат для фіксації відламків нижньої щелепи при остеопластиці в залежності від клінічної ситуації.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі, слайди.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1. Нідзельський М.Я., Чикор. В.П. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.
2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для викладачів до практичного заняття №10

Тема: Етіологія, патогенез, клініка контрактур нижньої щелепи, їх класифікація. Профілактика контрактур та ортопедичні методи їх лікування.

Мета: Полягає в ознайомленні студентів із етіологією, патогенезом, клінікою контрактур нижньої щелепи, та їх класифікацією.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Іннервацію і координацію діяльності елементів зубо-щелепної системи.

Визначення терміну “контрактура”. Роль та місце лікаря-ортопеда при наданні допомоги пацієнтам із контрактурами.

Етіологія, патогенез, клініка, класифікація контрактур: стійки та нестійки, статичні та динамічні, рефлєкторно-м’язеві (суглобові та позасуглобові), рубцеві, дермогенні, міогенні.

Профілактика та лікування контрактур.

Лікувальна фізкультура.

Механотерапія контрактур.

Будова та принцип дії апарату Дарсісака, ложок за Лімбергом, що гойдаються.

Апарати Матесіса, Ядрової, Вайнштейна.

Вміти:

Показати етіологію, патогенез, клініку та класифікацію контрактур на плакатах та таблицях.

Показати за допомогою плакатів та таблиць іннервацію та координацію діяльності елементів зубо-щелепної системи.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепної лицевої ділянки.	Іннервація і координація діяльності елементів зубо-щелепної системи.	Проводити профілактику та лікування контрактур.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія. Військова ортопедична стоматологія.	Етіологія, патогенез, клініка, класифікація контрактур: стійки та нестійки, статичні та динамічні, рефлекторно-м'язеві, рубцеві, дермогенні, міогенні.	Проводити лікувальну фізкультуру та механотерапію контрактур.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі, слайди.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича

лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

- 1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.
2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

**Методичні рекомендації
для викладачів до практичного заняття №11**

Тема: Етіологія, патогенез, клініка та ортопедичне лікування переломів, які неправильно зрослися. Причини утворення несправжнього суглобу, клініка. Патологічна анатомія несправжнього суглоба. Зубне протезування.

Мета: Полягає в ознайомленні студентів із етіологією, патогенезом, клінікою і ортопедичним лікуванням переломів, які неправильно зрослися.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Причини неправильного зростання відламків щелеп.

Патологічну анатомія при переломах, що неправильно зрослися.

Показання до проведення хірургічних, протетичних, ортодонтичних, апаратурно-хірургічних методів лікування переломів, що неправильно зрослися.

Принципи лікування переломів, що неправильно зрослися з повністю збереженими зубними рядами, частковою і повною втратою зубів.

Загальні і місцеві причини утворення несправжнього суглобу, клініка, патологічна анатомія.

Класифікації несправжніх суглобів нижньої щелепи (І.М. Оксмана, В.Ю. Курляндського).

Лікування переломів нижньої щелепи, що не зрослися.

Показання до застосування знімних та незнімних апаратів при несправжньому суглобі.

Ортопедичні заходи лікування при несправжніх суглобах.

Профілактика посттравматичних та післяопераційних деформацій щелеп.

Вміти:

Визначити причини неправильного зростання відламків щелеп.

Визначити ортопедичні заходи лікування при несправжніх суглобах.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепної лицевої ділянки	Показання до проведення хірургічних, протетичних, ортодонтичних, апаратурно-хірургічних методів лікування переломів, що неправильно зрослися.	Визначити причини неправильного зростання відламків щелеп.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія.	Патологічну анатомія при переломах, що неправильно зрослися.	Виготовляти протези для лікування переломів, що

Військова ортопедична стоматологія.		неправильно зрослися.
---	--	--------------------------

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі, слайди.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

**Методичні рекомендації
для викладачів до практичного заняття №12**

Тема: Мікростомія. Етіологія, клініка. Особливості зубного лікування мікростомії. Протезування при мікростомії.

Мета: ознайомлення студентів із етіологією та клінікою мікростомії.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Етіологію та патогенез звуження ротової щілини або мікростоми.

Вибір конструкції зубного протезу в залежності від ступеню звуження ротової щілини.

Особливості отримання відбитків у хворих з мікростомією.

Розбірні протези, а також протези, що складаються.

Техніка виготовлення протеза, що складається.

Техніка виготовлення розбірного протеза

Вміти:

Визначити з чого складаються розбірні протези, а також протези, що складаються.

Вибирати альтернативну техніку виготовлення розбірного протеза, в залежності від клінічної ситуації.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепної лицевої ділянки.	Етіологію та патогенез звуження ротової щілини або мікростоми.	Вибрати конструкції зубного протезу в залежності від ступеню звуження ротової щілини.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія. Військова ортопедична стоматологія.	Особливості зубного лікування мікростомії.	Знімати відбитки у хворих з мікростомією.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі, слайди.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667
2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.
3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.
4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.
5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.
6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35
7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1. Нідзельський М.Я., Чикор. В.П. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.
2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

**Методичні рекомендації
для викладачів до практичного заняття №13**

Тема: Розповсюдженість, етіологія, патогенез і ортопедичне лікування дефектів твердого і м'якого піднебіння. Обтуратори. Клініко-лабораторні етапи виготовлення обтураторів.

Мета: Полягає в ознайомленні студентів з розповсюдженістю, етіологією, патогенезом і ортопедичним лікуванням дефектів твердого і м'якого піднебіння.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Анатомо-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебіння.

Етіологія, клініка, патогенез та ортопедичне лікування набутих дефектів твердого та м'якого піднебіння.

Історичні аспекти ортопедичного лікування дефектів твердого

та м'якого піднебінь (обтуратори Паре, Фошара, Сюерсена, Кінгслея, Шильтського).

Класифікація обтураторів, види з'єднання.

Виготовлення обтураторів при дефектах твердого піднебіння.

Виготовлення обтураторів при дефектах м'якого піднебіння.

Методи фіксації обтураторів.

Вміти:

На таблицях, макетах та моделях показати анатомо-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебінь.

Визначити методи фіксації обтураторів.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепної лицевої ділянки.	Історичні аспекти ортопедичного лікування дефектів твердого та м'якого піднебінь.	Виготовити обтуратори при дефектах твердого і м'якого піднебінь.
Внутніпредметна інтеграція щелепно-лицева ортопедія Військова ортопедична стоматологія.	Етіологія, клініка, патогенез та ортопедичне лікування набутих дефектів твердого та м'якого піднебінь.	Підібрати оптимальні методи фіксації обтураторів.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі, слайди.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

**Методичні рекомендації
для викладачів до практичного заняття №14**

Тема: Протезування дефектів лицевої ділянки (ектопротези).
Отримання маски обличчя.

Мета: ознайомити студентів із технікою отримання маски обличчя.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Методики отримання відбитків.

Показання до виготовлення маски обличчя.

Клінічні етапи отримання маски обличчя.

Вміти:

Отримувати за допомогою різних методик відбитки у під час різних клінічних ситуацій.

Поетапно визначити клінічні етапи отримання маски обличчя.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепної лицеві ділянки.	Методики отримання відбитків.	Якісно провести обстеження ЩЛД при плануванні зняття маски обличчя.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія. Військова ортопедична стоматологія.	Клінічні етапи отримання маски обличчя.	Оцінити якість зняття маски обличчя у різних ситуаціях.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	20хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	40хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	15хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі, слайди, гіпс.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667
2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.
3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.
4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.
5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.
6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35
7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1. Нідзельський М.Я., Чикор. В.П. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.

Методичні рекомендації

для викладачів до практичного заняття №15

Тема: Підсумкове заняття.

Мета : Перевірити у студентів знання та готовність до прийому пацієнтів у ЩЛО.

Учбові цілі заняття:

Знати:

Роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя.

Анатомо-фізіологічні особливості компонентів зубо-щелепної системи.

Класифікація переломів щелеп за Ентіним, Лефором, Лукомським.

Механізм зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелеп.

Клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп.

Додаткові методи обстеження пацієнтів з переломами щелеп.

Об'єм та види медичних підрозділів, фахове забезпечення надання медичної допомоги.

Загальну характеристику щелепно-лицьових апаратів, їх класифікацію, конструкційні особливості.

Правила проведення транспортної іммобілізації.

Лігатурне зв'язування зубів за Лімбергом (просте лігатурне зв'язування), за Айві, Вільга, Гейкінім.

Етіологію, клінічні ознаки, патогенез переломів щелеп без зміщення уламків.

Етіологія, клінічні ознаки, патогенез переломів щелеп зі стійким зміщенням уламків.

Об'єм та види надання спеціалізованої ортопедичної стоматологічної допомоги щелепно-лицевим пораненим.

Етіологія, патогенез, клініка, класифікація контрактур.

Лікування переломів нижньої щелепи, що не зрослися.

Етіологію та патогенез звуження ротової щілини або мікростоми.

Етіологія, клініка, патогенез та ортопедичне лікування набутих дефектів твердого та м'якого піднебіння.

Клінічні етапи отримання маски обличчя.

Вміти:

Пояснити роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя.

Пояснити анатомо-фізіологічні особливості компонентів зубо-щелепної системи.

Пояснити механізм зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелеп.

Клінічно обстежити пацієнтів з переломами щелеп.

Діагностувати локалізацію переломів нижньої та верхньої щелеп за зміщенням відламків на діагностичних моделях.

Визначити локалізацію кріплення м'язів, що призводять до рухів нижньої щелепи, користуючись таблицями.

Накладати транспортну шину.

Проводити лігатурне зв'язування зубів на гіпсових моделях.

Застосовувати необхідний інструментарій і матеріали для виготовлення шин.

Показати етіологію, патогенез, клініку та класифікація контрактур на плакатах та таблицях.

Показати за допомогою плакатів та таблиць іннервацію і координацію діяльності елементів зубо-щелепної системи.

Визначити причини неправильного зростання відламків щелеп.

Визначити ортопедичні заходи лікування при несправжніх суглобах.

Визначити з чого складаються розбірні протези, а також протези, що складаються.

Вибирати альтернативну техніку виготовлення розбірного протеза, в залежності від клінічної ситуації

На таблицях, макетах та моделях показати анатомо-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебінь.

Визначити методи фіксації обтураторів.

За допомогою різних методик отримувати відбитки у різних клінічних ситуаціях.

Поетапно визначати клінічні етапи отримання маски обличчя.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія зубо-щелепно-лищевої ділянки.	Анатомію органів щелепно-лищевої системи;	Провести обстеження органів щелепно-лищевої системи.
Внутрішньопредметна інтеграція: щелепно-лицева ортопедія. Військова ортопедична стоматологія.	Клінічні та додаткові методи обстеження в ортопедичній стоматології.	Провести клінічне обстеження хворого.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання.	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань, шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач.	80хв.
3.	Студенти, під керівництвом викладача, проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички.	55хв.

4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття.	20хв.
-----------	---	--------------

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі,фантоми,моделі, слайди.

Література:

Основна:

1. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.591- 667

2. М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. - Полтава : Гонтар О. В., Організація стоматологічної допомоги у військових з'єднаннях : 2019. - 108 с.

3. Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів – Полтава 2016. – 123 с.

4. М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейніков. Стоматологічне матеріалознавство Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.

5. М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова. Курс лекцій з щелепно-лицевої ортопедії : навчальний посібник. - Полтава 2016. - 180 с.

6. Г.М. Кузь, Дворник В.М., Добровольська О.В. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА» Модуль 2. Виробнича

лікарська практика з ортопедичної стоматології. Полтава – 2020. с. 35

7. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М.
Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

8. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

Додаткова:

1.Нідзельський М.Я., Чикор. В.П.Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник – 2016. – 104 с.

2. Беляева Л.Г. Методична розробка, практичного заняття для викладачів : Вінниця 2020. – 7 с.